

Forslag til Inatsisartut-beslutning om at Naalakkersuisut pålægges at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal vurdere fordele og ulemper ved et grønlandsk medlemskab af EU.

(Medlem af Inatsisartut Niels Thomsen, Demokraterne)

Svarnotat

(Formand for Naalakkersuisut, Kuupik Kleist)

1. behandling

Jeg vil gerne takke Niels Thomsen for med sit beslutningsforslag at have sat fokus på et vigtigt område i vores udenrigsrelationer, som jeg mener fortjener en grundig diskussion her.

Grønland har siden sin udmeldelse i 1985 haft en række aftalemæssige relationer til EU indenfor forskellige områder - primært vedrørende fiskeriet - og omfatter i dag også uddannelse. Forholdet til EU er for Grønland, i dag som det var for 25 år siden, af afgørende økonomisk vigtighed for vores samfund.

I kraft af sin OLT status har Grønland toldfri adgang til EU's indre marked. Herudover sikrer fiskeriområdet godt 120 millioner kroner årligt til Grønland og partnerskabsaftalen godt 200 millioner kroner. Andre områder hvor samarbejdet med EU i fremtiden vil være vigtigt for Grønland er Kimberley processen som skal sikre at Grønland i fremtiden kan eksportere rådiamanter til det europæiske marked samt veterinærområdet – hvor en aftale skal sikre direkte adgang til EU's marked uden yderligere kontrol udenfor vores grænser. Desuden har Grønland som OLT land adgang til EU's programmer, herunder 7. rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling.

EU er derfor en vigtig samarbejdspartner for Grønland.

Vedrørende spørgsmålet om eventuel medlemskab, mener Naalakkersuisut at det i den nuværende statsretlige situation – også efter indførelsen af Selvstyre, hvor et medlemskab af EU kun realistisk kan komme på tale som en del af de danske rigsfællesskab - vil medføre at både Naalakkersuisut og Inatsisartut vil blive påført en uforholdsmæssig arbejdsmæssig byrde som ikke vil medføre en øget politisk indflydelse på processen. Grønland ville i tilfælde af et sådant medlemskab ikke være garanteret nogen politisk repræsentation i Europaparlamentet,

og Grønland ville ej heller automatisk være sikret deltagelse i møder hvor der behandles spørgsmål af relevans for Grønland i ministerrådet. Til gengæld ville over 500 EU direktiver hvert år skulle implementeres til grønlandsk lov, godt og vel efter oversættelse til grønlandsk efter Inatsisartut gældende regler.

Det har derfor været Naalakkersuisut opfattelse, at Grønlands nuværende aftalemæssige relationer til EU tjener landets interesser bedst. Samtidig må vi dog erkende, at vi i de senere år har set en markant tendens til at EU ikke handler i overensstemmelse med vores interesser. For blot her at nævne tre eksempler fra i år: sagen omkring tildeling af kvoter på hvaler, forbuddet mod handel med sælskind og forslag om ændring af EU's toldbestemmelser vedrørende rejer.

Disse sager er efter Naalakkersuisut vurdering udtryk for en generelt manglende forståelse for grønlandske forhold som desværre har tiltaget i takt med at EU har udvidet sig. I 1985 ved Grønlands udmeldelse var der 10 medlemmer af EF og i dag er der 27 medlemmer af EU, det store flertal af hvilke intet forhold har til arktiske spørgsmål eller levevilkår. Parallelt med dette har EU's igangværende integrationsproces også medvirket til at der i stigende grad koordineres EU tiltag som effektivt afskærer Danmark fra at handle i Grønlands interesse, sådan som vi har set det i hvalkvoteforhandlingerne under IWC. Dertil kommer, at afstemningsproceduren er ændret til, at hvert land har haft en veto-ret til at, man er overgået til flertalsafgørelser, hvor det er blevet meget sværere at nedstemme et forslag.

Derfor mener Naalakkersuisut at det på nuværende tidspunkt ville være mere hensigtsmæssigt, i stedet for at igangsætte en arbejdsgruppe til at vurdere fordele og ulemper ved et grønlandsk medlemskab af EU, at denne diskussion tages i betragtning når Selvstyret skal forberede forhandlingerne til nye aftaler med EU. Dette arbejde skal ske samtidig med at man fra Selvstyrets side evaluerer samtlige aftalers relevans og gavn for Grønland, og resultatet skal proaktivt benyttes til at forbedre aftalernes indhold og konsekvenser for Grønland.

Det er vigtigt at slå fast at Grønland ikke hverken nu eller i fremtiden skal være afhængig af EU. Naalakkersuisut vil parallelt med vores samarbejde med EU derfor arbejde for at intensivere samarbejdet i det arktiske område; med vore nordiske naboer, og ikke mindst med naboerne i Nordamerika. Det er vigtigt, også i forholdet til EU, at disse samarbejdsmuligheder udnyttes bedre. Jeg har netop, her den 29-30. oktober forklaret vore holdninger overfor Europakommissionen og repræsentanter for Rådet og Europaparlamentet i Bruxelles, og forventer at der med den stigende opmærksomhed omkring vores region og vores øgede selvstændige ageren i forhold til Norden og Nordamerika vil kunne opnås bedre resultater i fremtiden.

Naalakkersuisut ser frem til en god debat, men indstiller, at forslaget forkastes.